

1

2 **UNGDOMS- OG GJENGRIMINALITET SKAL BEKJEMPES**

3 Norge er et trygt land å bo i. I flere år har kriminaliteten sunket, men i større byer øker
4 gjengkriminaliteten og ungdomskriminaliteten. Gjengangere bidrar til å gjøre lokalsamfunn utrygge.
5 Mange ungdommer, helt ned i 12-årsalderen, rekrutteres inn i en kriminell løpebane gjennom
6 gjenger. Ingen norske lokalsamfunn skal være utrygge som følge av gjengvirksomhet. For Høyre er
7 det grunnleggende at folks trygghet skal ivaretas.

8 En av årsakene til økning i ungdomskriminalitet og gjengdannelse, er at for mange barn og unge faller
9 utenfor. Dette kan blant annet skyldes frafall i videregående, manglende tilhørighet til
10 lokalsamfunnet, økonomiske barrierer for deltakelse i fritidsaktiviteter, mobbing eller mangelfull
11 integrering. Manglende framtidsutsikter bidrar også til at ungdommer får feil forbilder og blir mer
12 utsatt. Økende gjengkriminalitet er derfor også et integreringsproblem.

13 Alle mennesker skal få en ny sjanse. De som har blitt rekruttert i kriminelle miljø og som havner i
14 rettssystemet skal få hjelp ut av miljøene før de får en tung og vedvarende kriminell løpebane.
15 Forebygging er avgjørende for å stanse gjengkriminaliteten. God rehabilitering og individuelt
16 tilpassede opplegg må tilbys alle. Raske og følbare reaksjoner mot gjengene er nødvendig for å få
17 bukt på gjengkriminaliteten.

18

19 **Forebygging og rehabilitering**

20 Kampen mot gjengdannelser og rekruttering til ungdomskriminalitet foregår først og fremst i
21 kommunene og lokalsamfunnene. En god skole hvor barn opplever mestring, og gode og tilgjengelige
22 fritidstilbud og sommerjobbtillbud er viktige forebyggende tiltak. Integreringspolitikken er viktig for å
23 bekjempe utenforskap og sikrer at den enkelte innvandrер får gode norskferdigheter, kvalifiseres for
24 arbeid og lærer om norske verdier og samfunnsliv. En god integreringspolitikk motvirker derfor også
25 kriminalitet.

26 En god samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT) er nødvendig, i tillegg til at
27 det må åpnes for at kommunene kan iverksette mer skreddersydde opplegg rundt for hver enkelt
28 som befinner seg i risikosonen. Den nye politikontaktordningen bør videreutvikles slik at hver enkelt
29 kommune har én dedikert politikontakt som jobber utelukkende med forebygging. Forebygging er
30 en hovedstrategi for moderne politiarbeid, og politikontaktene har en nøkkelrolle for å sikre et enda
31 bedre samarbeid mellom lokalsamfunn og politi. Det er viktig at rollen som politikontakt utvikles
32 videre og blir prioritert for å sikre et godt og langsiktig forebyggende arbeid. For å forebygge
33 fremtidige og gjentatte lovbrudd hos barna bør foresatte følges opp og ansvarliggjøres.

34 Høyre ønsker et løft for utsatte byområder, og en kontrollert og spredt bosettingspolitikk. Det skal
35 som hovedregel ikke bosettes flyktninger i områder med høyere enn 30 prosent innvandrерandel.
36 Høyre forventer at kommunene følger de statlige kriteriene for bosettingspolitikken. I motsatt fall vil
37 det undergrave god integrering. Leie-til-eie-prosjekt føre til en bedre rullering av den kommunale
38 boligmassen, samtidig som det sikrer tryggere nabolag og reduserer risikoen for utenforskap hos den
39 enkelte familie.

40 Høyre mener alle skal få en ny sjanse for å komme seg ut av en kriminell løpebane. Den enkelte skal
41 møte et apparat som tilbyr alternativer til kriminalitet og gjenger. Soning i fengsel og
42 ungdomsfengsel skal ha som mål å være rehabiliterende og sørge for at den enkelte avslutter sin

43 kriminelle løpebane. Det må tilbys individuelt tilpassede EXIT-program der målet er å komme inn i
44 arbeid eller utdanning.

45

46 **Høyre vil:**

- 47 • Vurdere å etablere en skole-hjem-koordinator i den enkelte kommune.
- 48 • Innføre et tilbud om et ekstra forberedende skoleår for å hjelpe elever til å være bedre
49 forberedt til videregående skole.
- 50 • Ha et bedre tilbud av kveldsaktiviteter for barn og unge i kommunene.
- 51 • Støtte opp om frivilligheten og sosiale entreprenører som gir ungdom meningsfylte
52 fritidsaktiviteter, for eksempel idrettslag eller fritidsklubber.
- 53 • Jobbe for at alle barn, uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske situasjon, har
54 mulighet til å delta jevnlig i minst én fritidsaktivitet sammen med andre, gjennom ordninger
55 som kan dekke kostnader for enkeltbarn og ha en god dialog med frivillige lag og foreninger i
56 kommunen.
- 57 • En fast ordning med sommerjobbtilbud i samarbeid mellom kommunen og private bedrifter
58 for ungdommer i utsatte områder.
- 59 • At elever som faller ut av skolen, skal få et eget tilbud om alternativt skole - og
60 oppfølgingsløp, enten på heltid eller deltid.
- 61 • Støtte kommuner som ønsker å etablere tverrfaglige kriminalforebyggende team som skal
62 overvåke, følge opp og forhindre at unge gjengangere blir rekruttert til gjengstrukturer.
- 63 • Opprette EXIT-program der det endelige målet er å komme tilbake i utdanningsløpet eller
64 arbeidslivet.
- 65 • Legge til rette for programmer der tidligere gjengkriminelle bidrar med erfaring i
66 forebyggende arbeid mot gjengkriminalitet.
- 67 • Utarbeide bedre systemer for deling av informasjon mellom samarbeidende aktører, som
68 ivaretar reglene for taushetsplikt.
- 69 • Holde fast ved spredt og styrt bosetting av innvandrere. Presisere kriteriene for bosetting av
70 nyankomne for å sikre at kommunene ikke omgår bosettingskriteriene, herunder vurdere
71 økonomiske og juridiske virkemidler mot kommuner som ikke følger bosettingskriteriene.
- 72 • Fortsette arbeidet med områdesatsing i de store byene.
- 73 • Øke antall leie-til-eie-prosjekter i kommunal regi.
- 74 • Utrede å innføre felles taushetsplikt for kriminalitetsforebyggende team og mellom ulike
75 offentlige instanser, slik at de kan dele informasjon og gi et bedre tilbud til barn og unge.
76 Personvernet skal ivaretas.

77

78 **Raske og følbare reaksjoner mot lovbrøtere**

79 Mangelen på rask og følbar respons gjør at ungdommer kan miste respekten for politi og
80 rettsvesenet. I tilfeller av alvorlig og gjentatt kriminalitet begått av ungdommer med omfattende
81 kriminell løpebane, bør derfor reaksjonen være straff og rehabiliterende oppfølging i
82 ungdomsfengsel eller en kombinasjon av ungdomsstraff og fengsel. Unge lovbrøtere må møtes med
83 tiltak som gjør det mulig å unngå fremtidig kriminalitet. Samtidig må også ungdomsstraff inneholde
84 tvangsmidler som gjør det mulig å følge opp den enkelte på en tydelig måte. Å sette tydelige grenser
85 for grenseløs ungdom er ofte en forutsetning for å kunne gi reell omsorg. Ungdom under den
86 kriminelle lavalder skal håndteres av barnevernet. Barnevernet har ikke tilstrekkelig kompetanse på å
87 håndtere barn som begår kriminelle handlinger. Barnevernets ansvar bør vurderes tydeliggjort. Det

88 må sikres tilstrekkelige hjemler til blant annet å kunne låse dørene på barnevernsinstitusjoner når
89 det er nødvendig. Det bør også vurderes å tydeliggjøre i straffeloven at gjengkriminalitet skal være
90 straffeskjerpene, slik Danmark nå foreslår.

91 Gjengene tjener store summer på ulovlig aktivitet. Dyre formuesgjenstander gir status i miljøene. Tar
92 man disse fra dem, tar man også mye av statusen. Politiets inndragningstall er dessverre altfor lave.
93 En forskningsrapport fra Politihøgskolen i 2011 anslo at utbyttet fra straffbare handlinger beløper seg
94 til over 40 milliarder kroner hvert år. Likevel ble kun 100 millioner kroner fra straffbare forhold
95 inndratt i 2018. Det er helt nødvendig å sikre at mer av det ulovlige utbyttet fra kriminelle gjenger
96 beslaglegges.

97

98 **Høyre vil:**

- 99 • Vurdere behovet for økt visitasjon for å avdekke bruk av kniv og farlige gjenstander på særlig
100 utsatte steder.
- 101 • At politiet i større utstrekning skal gjennomføre bekymringssamtaler og hjemmebesøk hos
102 barn og unge som befinner seg i risikozonen.
- 103 • Sikre tilstrekkelig hjemler for at barnevernet skal kunne håndtere kriminelle under femten år.
- 104 • Satse på å bygge kompetente tverrfaglige miljøer på de lukkede institusjonene.
- 105 • Øke bruken av ungdomsfengsler for unge mellom 15 og 18 år og vurdere om ungdom kan
106 dømmes til en kombinasjon av fengsel og ungdomsstraff
- 107 • Vurdere å åpne for ungdomsstraff som ikke krever samtykke slik at ordningen ikke kun er
108 frivillig
- 109 • Lempe på kravet om samtykke for å kunne gjennomføre såkalt personundersøkelser av
110 gjengangere under 18, siden dette ofte forsinker rettsprosessen.
- 111 • Åpne for at politiet kan gi enda høyere bøter for å bære kniv.
- 112 • Innføre en lov om sivilrettslig inndragning og styrke arbeidet med å beslaglegge verdier som
113 ikke kan være ervervet på lovlig vis.
- 114 • Legge til rette for økt inndragning av verdier fra kriminell virksomhet i straffesaker.
- 115 • Forske på effekten av tiltak som innføres, blant annet ved langsiktig oppfølging av barna.
116 Forske mer på de kulturelle «kodene» i de kriminelle miljøene og få mer kunnskap om hva
117 som ligger i hevn og æresbegrep.
- 118 • Se på muligheten for innføre ungdomsstraff som subsidiær fengselsstraff der bøter ikke
119 betales.
- 120 • Følge opp Riksadvokatens anbefaling om et eget straffebud som rammer rekruttering til
121 gjengvirksomhet.
- 122 • Vurdere å gjøre det straffeskjerpene å begå kriminelle handlinger i regi av gjengvirksomhet
123 etter dansk modell.
- 124 • Åpne for å pålegge kriminelle forbud mot å oppholde seg på bestemte geografiske områder.
- 125 • Sørge for at politiet har permanente nettpatroljer som er tilstede på digitale plattformer der
126 ungdom befinner seg.